

KAREN

CLEVELAND

M U S I M
M U S I M

TO

V E D I E Ť
V E D I E Ť

motto

Musím to vedieť

Vyšlo aj v tlačovej podobe

Objednať môžete na
www.motto.sk
www.albatrosmedia.sk

Karen Cleveland
Musím to vedieť – e-kniha
Copyright © Albatros Media a. s., 2018

Všetky práva vyhradené.
Žiadna časť tejto publikácie nesmie byť rozširovaná
bez písomného súhlasu majiteľov práv.

ALBATROS MEDIA a.s.

K A R E N

C L E V E L A N D

M U S Í M

M U S Í M

M U S Í M

T O

V E D I E Ě

V E D I E Ě

V E D I E Ě

motto

Musím to vedieť je román. Mená, postavy, miesta a udalosti sú výtvorom autorkinej predstavivosti alebo sa používajú fiktívne.

Akákoľvek podobnosť so skutočnými udalosťami, miestami alebo osobami – žijúcimi či zosnulými – je čisto náhodná.

Venované B. J. W.

*Keď je človek zamilovaný, vždy začína tým,
že klame sám seba, a končí podvádzaním druhých.
To svet nazýva zalúbením.*

OSCAR WILDE

Stojím vo dverách izby a pozorujem dvojčatá pomedzi tyčky na postieľkach, ktoré mi pripomínajú mreže väzenia, ako pokojne a nevinne spia.

Nočná lampka zalieva izbu ľahkou oranžovou žiarou. Neveľký priestor je zaprataný nábytkom, je ho tu priveľa na takú malú miestnosť. Postieľky – jedna stará, jedna nová. Prebaľovací pult a stohy plienok v plastových obaloch. Knižnica, ktorú sme kedysi dávno s Mattom sami poskladali. Police sa prehýbajú pod ťarchou kníh; tým dvom starším by som ich už mohla prednášať nasпамäť a prisahala som si, že dvojičkám budem čítať ešte častejšie. Len si na to nájst čas.

Na schodoch začujem Mattove kroky a v ruke stisnem USB kľúč. Stláčam ho silno, akoby som oň mala prísť. Všetko bude zasa ako predtým. Posledné dva dni sa vymažú, akoby to bol len zlý sen. Ale kľúč je stále tu – tvrdý, pevný, skutočný.

Dlážka na chodbe zapraská na rovnakom mieste ako zakaždým. Neobrátim sa. Pristúpi ku mne tak blízko, že zacítim jeho mydlo a šampón, *jeho* vôňu, ktorá ma vždy zvláštne upokojovala, no teraz z môjho muža robí – z akéhosi nevysvetliteľného dôvodu – ešte väčšieho cudzinca. Cítim, že váha.

„Môžeme sa porozprávať?“ spýta sa.

Vysloví to ticho, no aj to stačí na to, aby sa Chase zahniezdil. Chlapček v spánku vzdychne a potom znehybnie, stále skrútený do kľbka, akoby sa chránil. Vždy som si myslela, ako veľmi sa

podobá na svojho otca: s tými vážnymi očami, ktoré všetko vnímajú. Teraz však rozmýšľam, či ho niekedy budem naozaj poznať, či nebude ukrývať veľké tajomstvá, čo zničia každého v jeho blízkosti.

„Čo sa tu dá povedať?“

Matt podíde o krok bližšie, položí mi ruku na rameno. Odstúpim, aby som sa vyslobodila spod jeho dotyku. Ruka mu zavisne vo vzduchu, potom mu klesne k boku.

„Čo urobíš?“ spýta sa.

Pozriem do druhej postieľky, na Caleba, ktorý v dupačkách leží na chrbte; s plavými kučerami a rukami a nohami roztiahnutými ako morská hviezdica. Dlane otvorené, ružové pery tiež. Nemá ani potuchy, aký je zraniteľný a aký vie byť svet krutý.

Vždy som hovorila, že ho budem chrániť. Dám mu silu, ktorá mu chýba, postarám sa, aby dostal všetky príležitosti, budem jeho život udržiavať v normálnych koľajach. Ako to však urobím, keď tu nebudem?

Pre svoje deti by som urobila všetko. *Všetko*. Roztvorím prsty a pozriem na USB kľúč, ten nevýrazný obdĺžnik. Taký malý a s takou veľkou mocou. Má silu dať veci do poriadku aj ich zničiť.

Asi ako lož, keď o tom človek porozmýšľa.

„Vieš, že nemám *na výber*,“ poviem a prinútim sa naňho pozrieť, na svojho manžela, muža, ktorého tak dobre poznám – a zároveň vôbec nie.

PRED DVOMA DŇAMI

PRVÁ KAPITOLA

„Zlé správy, Viv.“

Matt vyriekne slová, ktoré by každého vydesili, jeho tón je však chlácholivý. Ľahký a ospravedlňujúci. Ide o niečo nepríjemné, no určite sa to bude dať zvládnuť. Keby to bolo niečo naozaj zlé, hlas by mal vážnejší. Vyslovil by celé moje meno. *Mám zlé správy, Vivian.*

Telefón si pridržam pri uchu nadvihnutým plecom, odtiahnem stoličku na druhú stranu pracovného stola v tvare písmena *L*, k počítaču, umiestnenému pod sivými skrinkami na stene. Zamierim kurzorom po obrazovke k ikone v tvare sovy a dvakrát na ňu kliknem. Ak je to to, čo si myslím – čo *viem*, že to je –, potom budem pri pracovnom stole už len chvíľu.

„Ella?“ spýtam sa. Pohľadom zablúdím ku kresbe nakreslenej pastelkami a pripnutej na vysokej stene kóje, k farebnému výbuchu v mori sivej.

„Tridsaťsedem celých sedem.“

Zatvorím oči a zhlboka sa nadýchnem. Čakali sme to. Polovica triedy ochorela, skolilo ich to ako tabličky domina, bola to len otázka času. Štvorroční priveľmi nedodržiavajú hygienu. Ale dnes? Muselo sa to stať práve dnes?

„Ešte niečo?“

„Nie, len tá teplota.“ Odmlčal sa. „Mrzí ma to, Viv. Keď som ju ráno odvádzal, vyzerala v poriadku.“

Prehltnem cez stiahnuté hrdlo a prikývnem, aj keď ma nevidí. Keby to bol hociktorý iný deň, vyzdvihol by ju. Môže pracovať

z domu, aspoň teoreticky. Ja nie a všetko voľno som si minula, keď sa narodili dvojčičky. Dnes však berie Caleba do mesta na vyšetrenia. Celé týždne som pociťovala vinu za to, že tam nebudem. A teraz tam nielen nebudem, ale ešte si aj vezmem voľno, ktoré už nemám.

„Do hodiny som tam,“ poviem. Podľa ich predpisov musíme prísť do hodiny odvtedy, keď zavolajú. Musím rátať cestu k autu – stojí na okraji obrovského parkoviska v Langley –, no mám ešte pätnásť minút na dokončenie dennej práce. Pätnásť minút odpočítam zo svojej negatívnej bilancie.

Pozriem na časový údaj v rohu obrazovky – je desať hodín a sedem minút – a potom presuniem pohľad na papierový pohár zo Starbucksu pri svojom pravom lakti, z ktorého cez otvor vo viečku uniká para. Odmenila som sa, márneotratne som míňala na oslavu dlhoočakávaného dňa, dožičila som si palivo na únavné hodiny, ktoré ma čakali. No vzácne minúty, ktoré som mohla stráviť štúrovaním sa v digitálnych dokumentoch, sú premrhané. Mala som ostať pri klasike – prskajúcom kávovare, z ktorého vyjde tekutina so zrníčkami mletej kávy na hladine.

„To som vravel v škole,“ povie Matt. *Škola* je v skutočnosti predškolské zariadenie, kde trávajú dni naše tri najmladšie ratolesti. *Škola* tomu hovoríme od Lukových troch mesiacov. Čítala som, že to uľahčuje prechod, znižuje pocit viny za to, že opustíte svoje dieťa na osem až desať hodín denne. Nie je to tak, ale človek sa ťažko zbavuje starých zvykov.

Nastane ďalšia odmlka a v pozadí počujem Calebovo džavotanie. Započúvam sa a viem, že Matt počúva tiež. Akoby sme to v tomto štádiu museli robiť. Sú to len samohlásky, žiadne spoluhlásky.

„Viem, že dnes si mala mať veľký deň...“ pokračuje nakoniec a potom stíchne. Som zvyknutá na jeho odmlky, na neurčité rozhovory na mojej verejnej linke. Vždy predpokladám, že niekto počúva. Rusi. Číňania. Preto zo školy volajú Mattovi, keď sa niečo

stane. Som radšej, keď pred ušami našich protivníkov utají niektoré osobné detaily o našich deťoch.

Môžete si myslieť, že som paranoidná, alebo ma len nazvite analytickou kontrašpionáže CIA.

To je všetko, čo Matt v skutočnosti vie. Nie to, že sa márne pokúšam odhaliť sieť ruských spiacich agentov. Ani to, že som vytvorila metodológiu na identifikáciu ľudí zapojených do prísne utajeného programu. Vie len, že na tento deň som čakala celé mesiace a čoskoro by som sa mala dozvedieť, či dva roky tvrdej práce stáli za to. A či dostanem povýšenie, ktoré tak zúfalo potrebujeme.

„No, áno,“ prisvedčím a hýbem myšou sem a tam, sledujem, ako sa *Athena* načítava, kurzor má podobu presýpacích hodín. „Dnes je najdôležitejšie Calebovo vyšetrenie.“

Pohľadom sa vrátim na stenu kóje, k pestrým obrázkom nakresleným pastelkami. Ellin obrázok zachytáva našu rodinu, paličkové ruky a nohy trčia zo šiestich šťastných tvárí. Lukov je trochu lepšie prepracovaný, je na ňom jediná postava, hrubé, zubaté čmáranice vyfarbujú vlasy, šaty a topánky a veľké tlačené písmená hlásajú *MAMA*. Je to z jeho superhrdinského obdobia. Som to ja: v plášti, ruky spustené pri tele a na tričku písmeno *S*. Supermama.

V hrudi pocítim známy tlak, neudržateľné nutkanie rozplakať sa. *Dýchaj zhlboka, Viv. Dýchaj zhlboka.*

„Maldivy?“ povie Matt a mne sa ústa zvlia v miernom úsmeve. Vždy to urobí, nájde spôsob, ako ma rozosmiať, keď to najviac potrebujem. Pozriem na našu fotografiu na rohu pracovného stola, moju obľúbenú zo svadobného dňa pred takmer desiatimi rokmi. Obaja sme takí šťastní, takí *mladí*. Hovorili sme si, že na naše desiate výročie pôjdeme do nejakej exotickej krajiny. Už to určite nie je v hre, ale je fajn snívať. Fajn a zároveň deprimujúce.

„Bora Bora,“ odvetím.

„To prežijem.“ Zaváha a v pauze znova začujem Caleba. Ďalšie samohlásky. *Aaa-aaa-aaa*. V duchu počítam, koľko mesiacov už

Chase vyslovuje aj spoluhlásky. Viem, že by som nemala – všetci lekári to hovoria –, no robím to.

„Bora Bora?“ začujem za sebou s predstieranou nevierou. Položím dlaň na slúchadlo a otočím sa. Je to Omar, môj náprotivok v FBI, tvári sa pobavene. „To sa bude ťažko obhajovať, dokonca aj Spravodajskej službe.“ Vystrúha široký úsmev, ktorý je ako vždy nákazlivý, a ja sa usmejem tiež.

„Čo tu robíš?“ spýtam sa a rukou stále prikrývam mikrofón telefónu. Caleb mi bľaboce do uší, pre zmenu je to O. Ó-ó-ó.

„Mal som schôdzku s Petrom.“ Pristúpi o krok bližšie a sadne si na kraj písacieho stola. Pod tričkom sa mu pri boku črtá puzdro na zbraň. „To načasovanie mohla, ale nemusela byť náhoda.“ Pozrie na obrazovku môjho počítača a úsmev sa mu pozvoľna vytratí. „Malo to byť dnes, nie? O desiatej dopoludnia...“

Zadívam sa na tmavú obrazovku, kurzor má stále podobu presýpacích hodín. „Áno, dnes.“ Bľabotanie v mojich ušiach stíchlo. Posuniem sa aj so stoličkou, takže sa od Omara trochu odvrátim, a odkryjem mikrofón. „Zlatko, musím ísť. Prišiel Omar.“

„Povedz mu, že ho pozdravujem,“ vyriekne Matt.

„Poviem.“

„Ľúbim ťa.“

„Aj ja teba.“ Zložím slúchadlo a obrátim sa k Omarovi, stále sa opiera o môj písací stôl, nohy v denime má natiahnuté a pri členkoch prekrížené. „Matt ťa pozdravuje,“ odovzdám odkaz.

„Á, takže to on je tá spojka na Bora Bora. Plánujete dovolenku?“ Opäť sa široko usmieva.

„Teoreticky,“ odpoviem a vlašne sa zasmejem. Vyznie to trápne a na líca mi vystúpi červeň.

Hľadá na mňa trochu dlhšie a potom sa, vďaka bohu, pozrie na svoje zápästie. „Dobre, teraz je desať desať.“ Nohy si prekríži na opačnú stranu. Potom sa nahne dopredu, na tvári má neklamné vzrušenie. „Čo pre mňa máš?“

Omar túto prácu robí dlhšie než ja. Prinajmenšom desať rokov. Hľadá súčasných spiacich agentov v USA a ja sa snažím odhaliť tých, ktorí riadia ich bunku. Ani jeden z nás neuspel. Stále sa čudujem, že jeho nadšenie neochabuje.

„Zatiaľ nič. Ešte som sa ani nepozrela.“ Kývnem hlavou na obrazovku, na ktorej sa stále načítava program, potom pozriem na čiernobielu fotografiu pripnutú na stene kóje vedľa kresieb mojich detí. Jurij Jakov. Mäsitá tvár s tvrdým výrazom. Ešte niekoľko kliknutí a dostanem sa do jeho počítača. Uvidím, čo vidí on, budem sa pohybovať v počítači ako on, prezriem si jeho dokumenty. A možno dokážem, že je ruský špión.

„Kto si a čo si urobila s mojou priateľkou Vivian?“ spýta sa Omar s úsmevom.

Má pravdu. Keby v Starbuckse nebol taký rad, bola by som sa do programu prihlásila presne o desiatej. Mala by som prinajmenšom pár minút na to, aby som sa tam poobzerala. Pokrčím plecami a ukážem rukou na obrazovku. „Snažím sa.“ Potom kývnem na telefón. „Ale aj tak to bude musieť počkať. Ella je chorá, musím ísť po ňu.“

Omar prudko vydýchne. „Decká. Vždy si to zle načasujú.“

Zaujme ma pohyb na obrazovke a pritiahnem si stoličku bližšie. *Athena* sa konečne načítala. Všade sú červené banery, množstvo slov, každé z nich označuje inú kontrolu, iné utajenie. Čím viac textu, tým väčší obsah podlieha utajeniu. A tohto je teda poriadne veľa. Kliknem na jedno okno, potom na druhé. Každé kliknutie značí súhlas. Áno, viem, že sa dostávam k citlivým utajeným informáciám pre konkrétneho adresáta. Áno, viem, že ich nesmiem prezradiť, lebo si dlho posedím v base. Áno, áno, áno, len ma už pustite k tej informácii.

„Je to ono,“ povie Omar. Nezabúdam, že je tu, a pozriem naňho kútikom oka. Úmyselne sa díva inam, usilovne sa vyhýba obrazovke, poskytuje mi súkromie. „Cítim to.“

„Dúfam,“ zamrmlám. A naozaj tomu verím. Som však nervózna. Táto metodológia je riskantná. Veľmi riskantná. Vytvorila som profil podozrivých šéfov bunky: vzdelávacie inštitúcie, štúdium a dosiahnuté hodnosti, banky, cestovanie v Rusku a v zahraničí. Prišla som s algoritmom a identifikovala päť jednotlivcov, ktorí najlepšie zodpovedajú tomuto modelu. To sú pravdepodobní kandidáti.

Prvých štyria boli falošná stopa a teraz je program na odstrel. Všetko stojí na Jurijovi – čísle päť. Do jeho počítača sa bolo najťažšie dostať, takže som si pri ňom najviac verila.

„A ak to nie je ono,“ vraví Omar, „urobila si niečo, čo sa ešte nikomu nepodarilo. Dostala si sa blízko.“

Zamerať sa na šéfov bunky je nový postup. Federálny úrad sa už celé roky snaží identifikovať spiachich agentov, tak dobre sa asimilovali, že je to takmer nemožné. Bunka je navrhnutá tak, že spiachi agenti majú kontakt iba so svojím šéfom, aj ten je obmedzený na minimum. A Spravodajská služba sa zameriava na šéfov agentúrnej siete, chlapíkov, ktorí majú na starosti šéfov buniek a sú v Moskve, kde majú priame väzby na ruskú tajnú službu SVR.

„Blízko sa neráta,“ hlesnem. „Ty to vieš lepšie než ktokoľvek iný.“

V čase, keď som začala pracovať na tejto agende, bol Omar veľmi ambiciózny mladý agent. Navrhol novú iniciatívu: osloviť hlboko zakorenených spiachich agentov, aby „vystúpili z tieňa“ a vydali sa nám do rúk výmenou za amnestiu. Ako to zdôvodnil? Musí tu byť aspoň niekoľko spáčov, ktorí by radi zamenili svoje krytie za realitu, a my sa od nich môžeme dozvedieť dosť na to, aby sme prenikli do ich agentúrnej siete.

Plán sme potichu spustili a do týždňa za nami prišiel jeden človek, volal sa Dmitrij. Povedal, že je šéf bunky na strednej úrovni, a poskytol nám informácie o programe. Potvrďovali to, čo sme už vedeli – šéfovia ako on mali na starosti piatich agentov; on sa zodpovedal šéfovi siete, ktorý mal na starosti piatich šéfov bunky.

Kompletne sebestačná bunka – to nás naozaj zaujalo. Potom prišli na rad šokujúce tvrdenia, informácie, ktoré sa nezhodovali s ničím, čo bolo pravdivé, a odrazu sa vyparil. Odvtedy sme ho volali *Dmitrij Podstrčil*.

To bol koniec toho programu. Predstava, že by sme verejne priznali, že v USA sú spiaci agenti a my ich nie sme schopní nájsť, bola pre šéfov Federálneho úradu neprijateľná. Pre toto a pre možnú ruskú manipuláciu – podstrčených dvojitych agentov s falošnými stopami – bol Omarov plán ostro skritizovaný a potom odmietnutý. *Zaplavia nás ďalší Dmitrijovia*, povedali. A potom Omarova kedysi sľubná kariéra uviazla na mŕtvom bode. Zabudlo sa naňho a on sa každý deň lopotil s nevďačnou, frustrujúcou, beznádejnou úlohou.

Obrazovka sa zmení a objaví sa na nej ikonka s Jurijovým menom. Zakaždým pocítim vzrušenie, keď uvidím mená svojich cieľov, lebo viem, že sa nám otvorilo okno do ich digitálneho života, k informáciám, ktoré považujú za súkromné. V tej chvíli sa Omar postaví. Vie, že sa zameriavame na Jurija. Patrí k hŕstke agentov Federálneho úradu oboznámených s programom a je jeho najväčším fanúšikom, človekom, ktorý verí v algoritmus a vo mňa viac než ktokoľvek iný. No aj tak doň nemá priamy prístup.

„Zavolaj mi zajtra, dobre?“ rozlúči sa.

„Jasné,“ odpoviem. Otočí sa, a len čo mu vidím chrbát, sústreďím sa na obrazovku. Dvakrát kliknem na ikonu a objaví sa červeno orámované okno, zobrazujúce obsah Jurijovho laptopu, jeho zrkadlová podoba, ktorú môžem prečesať. Mám len pár minút, potom musím odísť. Na krátke nahliadnutie je to však dosť.

Pozadie je tmavomodré, posiate bublinami rozličnej veľkosti a rôznymi odtieňmi modrej. Na jednej strane sú v štyroch úhľadných radoch zoradené ikony, polovicu z nich tvoria súbory. Názvy súborov sú v azbuke, rozoznám písmená, no neviem ich prečítať – aspoň nie dosť dobre. Pred rokmi som chodila na ruštinu pre

začiatocníkov, ale potom prišiel Luke a už som sa k tomu nevrátila. Ovládam nejaké základné frázy a spoznám niektoré slová, to je všetko. S ostatným sa spolieham na jazykovedcov alebo prekladateľský softvér.

Otvorím niekoľko súborov, potom textové dokumenty v nich. Strana za stranou, všetko je husto popísané azbukou. Pocítim prílev sklamaní, hoci viem, že je to hlúpe. Rus sediaci pri počítači v Moskve predsa nebude písať po anglicky, robiť si zápisy v angličtine, *Zoznam prísne utajených operatívov v USA*. Vedela som, že to, čo hľadám, je zašifrované. Dúfala som však, že uvidím nejaký záchytný bod, nejaký chránený dokument, niečo *očividne* zašifrované.

Infiltrácie na vysokej úrovni nám počas rokov prezradili, že identitu spáčov poznajú len ich šéfovia a mená sa uchovávali elektronicky, lokálne. Nie v Moskve, lebo SVR – mocná Služba zahraničnej rozviedky, čiže ruská zahraničná špiónážna služba – sa obáva krtkov vo vlastnej organizácii. Bojí sa ich tak veľmi, že radšej riskuje, že príde o spáčov, než by ich mená držala v Rusku. A my vieme, že ak by sa šéfovi bunky čokoľvek stalo, šéf agentúrnej siete vstúpi do elektronických dokumentov a vyžiada si z Moskvy šifrovací kľúč, čo je jedna časť mnohovýstevného dešifrovacieho protokolu. My máme kód z Moskvy. Akurát sme nikdy nemali nič na dešifrovanie.

Program je nepriestrelný. Nevieme sa doň dostať. Dokonca nevieme, na čo slúži – ak vôbec na niečo slúži. Môže to byť len pasívna zbierka, ale mohlo by ísť aj o niečo zlovestnejšie. Keďže vieme, že vedúci programu podáva hlásenia priamo Putinovi, myslím si, že je to skôr to druhé – a to mi nedá v noci spať. Ďalej prezerám obrazovku, očami prebehnem každý dokument, hoci presne neviem, čo vlastne hľadám. A potom zbadám slovo azbukou, ktoré spoznám. *ДРУЗЯ. Priatelia*. Posledná ikonka v poslednom rade. Dvakrát na ňu kliknem a súbor sa otvorí, je v ňom zoznam piatich

fotografií vo formáte JPEG, nič viac. Srdce sa mi rozbúcha silnejšie. Päť. Každý šéf bunky má na starosti päť spáčov – zistili sme to z mnohých zdrojov. A ten názov. *Priatelía*.

Rozkliknem prvú fotografiu. Je to portrét nevýrazného muža v strednom veku s okrúhlymi okuliarmi. Prebehne mnou vlna vzrušenia. Spáči sú dobre asimilovaní. Skutočne neviditeľní členovia spoločnosti. Tento určite môže byť jedným z nich.

Logika mi velí, aby som sa príliš nevzrušovala; všetky naše informácie uvádzajú, že dokumenty týkajúce sa spáčov sú zašifrované. Intuícia mi však napovedá, že toto je niečo veľké.

Otvorím druhú fotografiu. Žena s ryšavými vlasmi, jasnými modrými očami a širokým úsmevom. Ďalší portrét, ďalší potenciálny spáč. Dívam sa na ňu. Zrazu mi niečo napadne, ale snažím sa tú myšlienku zahnať. No nedá sa. Sú to len fotografie. Nie je tu nič o ich totožnosti, nič, na základe čoho by ich šéf siete mohol kontaktovať.

No aj tak. *Priatelía*. Fotografie. Možnože Jurij nie je ten nepolapiteľný šéf bunky, ktorého som túžila odhaliť, ten, na ktorého nájdenie spravodajská služba vynaložila prostriedky. Mohol by to byť verbovač? A títo piati ľudia musia byť dôležití. Možno sú to cieľe.

Kliknem dvakrát aj na tretiu fotografiu a na obrazovke sa zjaví tvár. Portrét zblízka. Dobré známy a očakávaný – a predsa nie, lebo je tam, kde nemá byť. Zažmurkám naň raz, dvakrát, moja myseľ sa snaží spojiť to, čo vidím, s tým, čo *vidím* a čo to znamená. A potom... Prisahám, že sa zastavil čas. Ľadové prsty mi zovreli srdce, stisli ho a uši mi naplnilo šumenie krvi.

Hľadím do tváre svojho manžela.

DRUHÁ KAPITOLA

Cez búšenie v ušiach počujem približujúce sa kroky. Z hmly v mojej mysli sa v okamihu vykryštalizuje jediný príkaz. *Skry to!* Prejdem kurzorom na X v pravom hornom rohu a kliknem. Mattova tvár zmizne.

Otočím sa za zvukom, ku vchodu do mojej kóje. Prichádza Peter. Videl to? Pozriem späť na obrazovku. Žiaden obrázok, len otvorený súbor a päť riadkov textu. Zatvorila som to včas?

Dobiedzavý hlas v mojej mysli sa ma pýta, prečo na tom záleží. Prečo som pocítila potrebu skryť to.

Je to Matt, môj manžel. Nemala by som bežať za bezpečnostnou službou a pýtať sa, prečo Rusi majú jeho fotografiu? V žalúdku sa mi dvíha nevoľnosť.

„Ideš na schôdzu?“ pýta sa Peter. Jedno obočie mu vytŕča nad hrubým rámom okuliarov. Stojí predou mnou v mokasínach, vyžehlených bavlnených nohaviciach a v košeli na gombíky, ktorú má pozapínanú až ku krku. Peter je vedúci analytik tejto agendy, už od sovietskych čias, a posledných osem rokov môj učiteľ. Nikto o ruskej kontrašpionáži nevie viac. Tohto tichého a uzavretého chlapíka si každý musí vážiť.

Momentálne na tvári nemá nijaký čudný výraz. Zračí sa v nej len otázka. Idem na rannú schôdzu? Nemyslím, že to videl.

„Nemôžem,“ odvetím a hlas mám neprirodzene vysoký. Snažím sa ho znížiť a nedopustiť, aby sa mi triasol. „Ella je chorá. Musím ísť po ňu.“

Prikývne, je to skôr len mierny úklon. Výraz tváre sa mu nezmení, ostáva neporušený. „Dúfam, že sa jej polepší,“ povie, otočí sa a odchádza ku konferenčnej miestnosti, kocke so sklenenými stenami, ktorá by sa skôr hodila do nejakého technologického startupu než do centrály CIA. Dívam sa za ním dosť dlho – ale neotočí sa.

Obrátim sa späť k počítaču, k prázdnej obrazovke. Nohy mi oslabli, dych sa zrýchlil. Mattova tvár v Jurijovom počítači. A môj prvý popud: *Skry to! Prečo?*

Počujem kolegov z nášho tímu, ako sa pomaly vlečú do zasaďacky. Moja kója stojí pri nej najbližšie, takže okolo nej prechádza každý, kto tam ide. Väčšinou je tu pokoj, lebo sa nachádza na konci miestnosti. Zamieria sem len tí, čo idú do zasaďacky alebo do miestnosti s obmedzeným vstupom, ktorá je za ňou – tam sa môžu analytici zamknúť a prezeráť si tie najcitlivejšie materiály, v ktorých sú cenné a ťažko dostupné informácie. Keby Rusi vedeli, že ich máme, určite by vystopovali a zlikvidovali ich zdroj.

Roztrasene sa nadýchnem, potom ešte raz. Keď sa kroky približia, otočím sa. Prvá je Marta. Potom bok po boku v tichom rozhovore Trey s Helen. Rafael a za ním Brent, náš vedúci, ten len rediguje dokumenty. Skutočným šéfom je Peter a každý to vie.

My siedmi sme tím zaoberajúci sa spáčmi. Sme podivná skupinka, s ostatnými tímami v ruskom oddelení centra kontrašpionáže máme len málo spoločného. Oni majú toľko informácií, že ani nevedia, čo s nimi – my nemáme vôbec nič.

„Ideš?“ pýta sa Marta, zastaví sa pri mojej kóji a oprie sa rukou o vysokú stenu. Keď prehovorí, zovanie ku mne vôňa mäty a ústnej vody. Pod očami má vaky a na nich hrubú vrstvu krycieho krému. Zdá sa, že včera si dala priveľa. Marta bola predtým operačnou dôstojníčkou, teraz miluje whisky rovnako ako spomienky na dni slávy vo svojej branži. Raz ma učila otvárať zámok

kreditkou a sponkou, ktorou som Elle vypínala vlasy na hodine baletu a našla som ju na dne pracovnej tašky.

Pokrútim hlavou. „Mám choré dieťa.“

„Hnusné baktérie.“

Spustí ruku a pokračuje ďalej. Usmejem sa na ďalších, čo prechádzajú okolo. *Všetko je ako inokedy*. Keď sa všetci zhromaždia v sklenej kocke a Brent zatvorí dvere, otočím sa späť k obrazovke. Dokumenty, spletenina azbuky. Trasiem sa. Pozriem na časový údaj v rohu obrazovky. Mala som odísť už pred tromi minútami.

V skrútenom žalúdku mám veľkú tvrdú hrču. Teraz predsa nemôžem odísť – alebo áno? Nemám však na výber. Ak prídem po Ellu neskoro, bude to druhý raz. A po treťom raze ju vylúčia. V každej triede majú zoznam čakajúcich náhradníkov a nebudú dlho rozmýšľať. Okrem toho, čo by som robila, keby som tu ostala?

Existuje jeden bezpečný spôsob, ako zistiť, prečo je Mattova fotografia v tom dokumente, a nie je to prehľadávanie ďalších dokumentov. Je mi nevoľno. Prehltnem, kurzorom zatvorím *Athenu* a vypnem počítač. Potom schmatnem tašku a kabát a vykročím k dverám.

Je ich cieľ.

Kým prídem k autu – ruky mám ako cencúle a dych zo mňa vychádza v bielych chuchvalcoch –, som si tým už istá.

Nebol by prvý. Posledný rok boli Rusi agresívnejší než doteraz. Začalo sa to Martou. V posilňovni sa s ňou skamarátila žena s východoeurópskym prízvukom a dala si s ňou pár drinkov v bare *O'Neill's*. Po niekoľkých pohárikoch sa žena Marty priamo spýtala, či by mala záujem pokračovať v ich „priateľstve“ rozhovorom o práci. Marta odmietla a ženu už viac nevidela.

Ďalší bol Trey. Vtedy ešte tajil svoju orientáciu a vždy so svojím „spolubývajúcim“ Sebastianom musel riešiť nejaké súrne

vybavovačky. Jedného dňa som ho videla bledého a roztraseného ísť hore na bezpečnostné oddelenie. Neskôr som sa od druhých dopočula, že mu poštou prišiel vydieračský balíček – fotografie ich dvoch v kompromitujúcich situáciách a hrozba, že ich pošlú jeho rodičom, ak nebude súhlasiť so schôdzkou.

Takže myslieť si, že Rusi vedia, kto som, nie je nijaká fantázia. A ak to vedia, zistiť Mattovu totožnosť bude malina. A odhadnúť, kde sme najzraniteľnejší, tiež.

Skrútnem kľúčom v zapalovaní a corolla ako zvyčajne vydá priškrtený zvuk. „No tak,“ mrmlem, znova skrútnem kľúčom a motor sa preberie k životu. O pár sekúnd ma ovalí ľadový vzduch z ventilácie. Otočím stupnicu na maximum, šúcham si ruky a potom zaradím spiatočku. Mala by som auto nechať zahriať, ale nemám čas.

Corolla je Mattovo auto, mal ho už dlho, ešte skôr ako sme sa zoznámili. Povedať, že melie z posledného, je slabý výraz. Moje auto sme predali, keď som čakala dvojčky, a vymenili sme ho za ojazdený minivan. Matt jazdí na ňom, na rodinnom aute, lebo častejšie odváža a vyzdvihuje deti.

Šoférujem mechanicky, ako omámená. Čím som ďalej, tým väčšmi sa mi sťahuje uzol v žalúdku. Neznepokojuje ma fakt, že sa zamerali na Matta – ale to slovo. *Priatelja*. Nenaznačuje to nejaký stupeň spolupiny?

Matt je softvérový inžinier. Nemá potuchy, akí sú Rusi rafinovaní. Akí vedia byť bezohľadní. Ako využijú aj minimálnu možnosť, najmenší náznak, že by bol ochotný s nimi spolupracovať, ako ho zneužijú a všetko prekrúti, aby ho donútili urobiť viac.

Do školy prídem s dvojminútovým predstihom. Keď vojdem dnu, vo dverách ma ovalí vlna horúceho vzduchu. Riaditeľka, žena s ostrými črtami a jednodaj zamračenou tvárou, sarkasticky pozrie na hodiny a uprie na mňa tvrdý pohľad. Nevie, či značí: *Čo vám to tak dlho trvalo?* alebo: *Ak ste prišli tak skoro, určite bola*

chorá, už keď ste ju priviedli. Vrhnem na ňu vlašný, ospravedlňujúci pohľad, keď ju mímam, hoci v duchu kričím: Čokoľvek Ella má, chytila to tu, preboha!

Kráčam po chodbe, ktorej steny lemujú detské výtvarné práce – ladové medvede vytvorené odtlačkami rúk, trblietavé snehové vložky a rukavice namaľované vodovými farbami –, ale myseľ mi blúdi inde. *Priatelja*. Urobil Matt niečo, čo ich presvedčilo, že je ochotný s nimi spolupracovať? Stačilo by im aj najmenšie znamenie. Niečo, hocičo, čo by mohli využiť.

Prídem do Ellinej triedy, sú tam maličké stoličky, poličky a regály s hračkami vo všetkých základných farbách. Ella je na druhom konci miestnosti, sama na jasnočervenom detskom gauči, na kolienách má otvorenú knihu. Zrejme ju izolovali od ostatných detí. Má na sebe purpurové legíny, ktoré nepoznám. Hmlisto si spomínam, ako Matt hovoril, že šli spolu nakupovať. Pravdaže, veď vyrástla zo všetkého oblečenia.

Idem k nej s natiiahnutými rukami, na tvári úsmev. Zdvihne pohľad a ostražito na mňa hľadí. „Kde je ocko?“

Vnútri sa celá scvrknem, ale úsmev mi z tváre neschádza. „Ocko ide s Calebom k lekárovi. Dnes ťa beriem ja.“

Zatvorí knihu a položí ju naspäť na policu. „Dobre.“

„Objímeš ma?“ Ruky stále držím vystreté, hoci mi už klesajú. Chvíľu na ne hľadí, a potom vojde do mojej náruče. Pevne ju zovriem, tvár si zaborím do jej jemných vláskov. „Mrzí ma, že sa necítiš dobre, zlatko.“

„Je mi dobre, mama.“

Mama? Dych sa mi zastaví. Ešte dnes ráno som bola *mamina*. Nie som na to pripravená. Najmä dnes nie.

Hľadím na ňu a tvár mi znova zaleje úsmev. „Podíme po tvojho brata.“

Ella sedí na lavičke pred triedou najmenších detí a ja zatiaľ idem dnu po Chasa. Miestnosť ma deprimuje rovnako ako pred

siedmimi rokmi, keď som sem prvý raz priviedla Luka. Pulty na prebaľovanie, rady detských postieľok a vysokých stoličiek.

Keď vojdem do triedy, Chase je na zemi. Jedna z učiteliek, tá mladá, ho schmatne zo zeme, skôr než k nemu prídem, mazná sa s ním, bozkáva ho na líca. „Taký milý chlapec,“ vraví a usmieva sa na mňa. Dívam sa na nich a pocítim bodnutie žiarlivosti. Táto žena videla jeho prvé kroky, do *jej* náručia sa prvý raz dobatolil – a ja som zatiaľ bola v kancelárii. Vyzerá s ním tak prirodzene, tak pohodovo. Samozrejme, veď je s ním celý deň.

„Áno, to je,“ prikývnem a tie slová zaznejú rozpačito.

Zababuším obe deti do teplých bünd a na hlavu im dám čiapky – na to, že je marec, je dnes poriadne zima –, potom ich usadím do autosedačiek, tvrdých a úzkych, aby sa na zadné sedadlo corolly vmestili tri. Tie dobré a bezpečné sú v minivane.

„Ako si sa mala, zlatko?“ spýtam sa a pozriem na Ellu v spätnom zrkadle, zatiaľ čo cítam z parkovacieho miesta.

Chvíľu mlčí. „Som jediné dievča, čo nechodí na jogu.“

„To ma mrzí,“ poviem a len čo to vyslovím, uvedomím si, že to nie sú tie správne slová, že som mala povedať niečo iné. Rozhostí sa ťaživé ticho. Siahnem na gombík stera a nájdem stanicu s hudbou pre deti.

Znova pozriem do spätného zrkadla. Ella mlčky hľadá von oknom. Mala by som jej dať ďalšiu otázku, spýtať sa, aký mala deň, ale nepoviem nič. Nemôžem sa v mysli zbaviť tej fotografie. Mattova tvár. Je urobená nedávno, pomyslím si. V poslednom roku. Ako dlho ho už sledujú – sledujú *nás*?

Cesta zo školy domov je krátka, vinie sa štvrtami, ktoré sú stelesnením protikladov: medzi novopostavenými nevkusnými vilami sú roztrúsené staršie domy – ako je náš, ktorý je pre šiestich primalý a taký starý, že v ňom mohli vyrastať aj moji rodičia. Okrajové štvrte Washingtonu sú notoricky predražené, najmä Bethesda. Ale školy patria medzi najlepšie v krajine.

Zastaneme pred našim domom, úhľadným štvorcom s dvoma garážami. Na priečelí je malá veranda, ktorú pristavali predchádzajúci majitelia a ktorá sa k domu vlastne nehodí. Ani zďaleka ju nevyužívame tak, ako som si pôvodne myslela. Dom sme kúpili, keď som bola tehotná s Lukom, a zdalo sa nám, že miestne školy stoja za tú obrovskú cenu.

Pozriem na americkú zástavu, ktorá visí pri vchode. Dal ju tam Matt. Vymenil ju za starú, keď vybledla. Nedal by sa nahovoriť, aby pracoval proti našej krajine. Viem, že nie. Možno, že *niečo* urobil... Čosi, čo Rusov priviedlo na myšlienku, že by mohol spolupracovať.

Jedno však viem s úplnou istotou. Zamerali sa naňho kvôli mne. Súvisí to s mojou prácou. A preto som skryla tú fotografiu, či nie? Ak má problémy, je to moja vina. A musím urobiť všetko, čo je v mojich silách, aby som ho z toho dostala.

Ella sa usadila na gauči a ja jej dovolím pozeráť kreslené filmy jeden za druhým. Väčšinou si môže pozrieť len jednu časť ako odmenu po večeri, ale je chorá a ja sa neviem sústrediť na nič iné, len na tú fotografiu. Kým Chase spí a ona je zaujatá televízorom, upratujem kuchyňu. Utriem modré pulty, ktoré by sme najradšej vymenili, keby sme mali peniaze. Zoškriabem fľaky zo sporáka, z troch horákov, ktoré ešte fungujú. Upracem skrinku s plastovými nádobkami, pohľadám k nim vrchnáky a naskladám jednu do druhej, ak sa dá.

Poobede zasa naobliekam deti a ideme na autobusovú zastávku po Luka. Privíta ma rovnako ako Ella: *Kde je oco?*

Oco je s Calebom u lekára.

Pripravím mu olovrant a pomáham s úlohami. Pracovný zošit z matematiky, sčítavanie dvojčiferných čísel. Nevedela som, že už pracujú s dvojčifernými číslami. Zvyčajne mu pomáha Matt.

Ella začuje Mattov kľúč v zámke skôr ako ja, vystrelí z gauča a trieli k vchodovým dverám. „Ocko!“ skríkne, keď Matt otvorí

dvere, na jednej ruke má Caleba a v druhej nesie nákup. Napriek tomu sa mu podarí čupnúť si, objasť Ellu a spýtať sa jej, ako sa má, zatiaľ čo z Caleba sťahuje bundu. Úsmev na jeho tvári vyzerá úprimný, *je* úprimný.

Vstane a prejde ku mne, zľahka ma pobožká na ústa. „Ahoj, miláčik,“ povie.

Má na sebe džínsy a sveter, ktorý som mu dala minulé Vianoce – hnedý na zips –, a cezeň prehodenú bundu. Odloží tašku s potravinami na pult a posunie si Caleba, ktorého má usadeného na boku. Ella sa mu tisne k nohe; položí jej voľnú ruku na hlavu a postrapatí vlásy.

„Ako to šlo?“ Natiahnem ruky ku Calebovi a takmer ma prekvapí, keď sa ochotne presunie do môjho náručia. Stisnem ho, pobožkám na hlávku a vdýchnem príjemnú vôňu detského šampónu.

„Vlastne výborne,“ povie Matt, vyzlečie si bundu a položí ju na pult. Ide za Lukom a rozčuchrá mu vlasy: „Ahoj, kamoš!“

Luke naňho pozrie, celý žiari. Uvidím štrbinu po prvom zube, čo mu vypadol a ktorý hneď dal pod vankúš, skôr než som prišla domov z práce. „Ahoj, oco, budeme si hádzať?“

„O chvíľku. Najprv sa musím porozprávať s mamou. Už si začal pracovať na projekte z prírodovedy?“

Má projekt z prírodovedy?

„Áno,“ odvetí a potom mu zrak zabľúdi ku mne, akoby zabudol, že som tu.

„Len povedz pravdu,“ vyslovím ostrejšie, než som chcela. Pohľadom nájdem Mattove oči a vidím, že trochu nadvihol obočie. Nič však nepovie.

„*Myslel* som na projekt z prírodovedy,“ zamrmle Luke.

Matt sa vráti a nahne sa nad pultom. „Doktorka Misratiová sa naozaj teší z takého pokroku. Echo aj EKG vyzerajú dobre. Máme prísť na kontrolu o tri mesiace.“

Znova Caleba zovriem. Konečne nejaké dobré správy. Matt začne vykladať nákup z tašky. Škatuľu mlieka, balenie kuracích prs a mrazenú zeleninu. Koláče z pekárne – vždy mu hovorím, aby ich nekupoval, lebo doma si ich upečieme za zlomok ceny. Pospevuje si melódiu, ktorú nepoznám. Je šťastný. Pospevuje si, keď je šťastný.

Zohne sa, zo spodnej zásuvky vyberie hrniec a panvicu a položí ich na sporák. Pozorujem ho a pritom pobožkám Caleba. Aký je vo všetkom dobrý! Ako to, že zvláda robiť toľko vecí naraz a nič nepokazí?

Obrátim sa k Elle, ktorá je už opäť na gauči. „Všetko v poriadku, zlatko?“

„Áno, mama!“

Matt zastane, zmeravie uprostred pohybu. „Mama?“ povie potichu. Otočím sa a vidím mu v tvári znepokojenie.

Myknem plecami, ale určite mi videl v očiach, že ma to zabolelo. „Dnes asi prišiel ten deň.“

Položí škatuľu ryže a objíme ma. V tej chvíli hrozí, že ten múr emócií, ktorý vo mne narastal, sa zrúti. Cítim, ako mu bije srdce, vnímam jeho teplo. *Čo sa stalo? chcem sa spýtať. Prečo si mi nič nepovedal?*

Prehltnem, nadýchnem sa a odtiahnem sa od neho. „Pomôžem ti s večerou?“

„Už to mám.“ Otočí sa, nastaví teplotu na sporáku, potom sa natiahne a vezme z kovového stojana na pulte fľašu vína. Vytiahne korkovú zátku a zo skrinky vyberie pohár na víno. Opatrne ho do polovice naplní a podá mi ho. „Potrebuješ to.“

Keby si vedel, ako veľmi to potrebujem! Kratučko sa usmejem a odpijem si.

Pošlem deti umyť si ruky, dvoch najmenších pripášem vo vysokých stoličkách, každého na jednom konci stola. Matt do misiek ponaberá restovanú zeleninu s kuracinou a položí ich pred nás na

stôl. S Lukom sa o čomsi rozprávajú a ja sa tvárim, akoby som sledovala ich rozhovor, ale myslou som inde. Dnes vyzerá taký šťastný. V poslednom čase je šťastnejší než predtým...

V duchu vidím fotografiu. Názov súboru – *Priatelìa*. S ničím takým by predsa nesúhlasil. My však hovoríme o Rusoch. Stačí, aby im poskytol najmenšiu príležitosť, najmenší náznak, že by o tom *mohol* uvažovať, a oni sa naňho vrhnú.

Strasie ma od adrenalínu, ktorý mi prúdi telom, z pocitu, ktorý sa podobá zrade. Tá myšlienka by mi vôbec nemala napadnúť. Ale napadla mi. A, pravdaže, potrebujeme peniaze. Čo ak si myslím, že nám robí službu, keď zabezpečí ďalší zdroj príjmu? Snažím sa rozpomenúť na deň, keď sme sa naposledy hádali pre peniaze. Na druhý deň prišiel domov s tiketom z lotérie, zastrčil ho pod roh stieracej tabuľky, napísal na ňu *Mrzí ma to!* a vedľa toho nakreslil smajlíka.

Čo ak ho naverbovali a on to vzal ako výhru v lote? Čo ak vôbec nevie, že ho naverbovali? Čo ak ho oklamali a on si myslí, že má legitímnu vedľajšiu prácu, ktorá nám pomôže vyžiť do výplaty?

Bože, všetko je to nakoniec o peniazoch! Tak to nenávidím!

Keby som to bola vedela, povedala by som mu, aby bol trpezlivý. Zlepší sa to. Teraz sme v mínuse. No Ella je už takmer škôlkarka a dvojčičky o chvíľu odídu z oddelenia najmenších detí. Niečo tým ušetríme. Na budúci rok na tom budeme lepšie. Oveľa lepšie. Toto je skrátka ťažký rok. Vedeli sme, že bude ťažký.

Teraz sa rozpráva s Ellou a jej milý hlások preniká cez hmlu v mojej mysli. „Som jediné dievča, čo nechodí na jogu,“ vraví to isté, čo povedala mne v aute.

Matt si vloží do úst jedlo, starostlivo ho prežúva a celý čas sa na ňu díva. Zadržím dych, čakám na jeho reakciu. Konečne prehltnie. „A aký je to pocit?“

Ella mierne nakloní hlavu. „Asi dobrý. Sedela som vpredu, keď sa čítali rozprávky.“

Zízam na ňu, vidlička mi zavisne vo vzduchu. Neprekázalo jej to. Nepotrebovala žiadne ospravedlnenie. Ako to, že Matt vždy nájde tie správne slová, vždy presne vie, čo má povedať?

Chase zmetá zvyšky večere na zem, jeho buclaté ruky sú polepené od jedla, a Caleb sa rozosmeje a tresne dlaňami po svojej tácke, až z nej vyfrkne štava.

S Mattom odtisneme stoličky v tej istej chvíli, vyštartujeme po kuchynské utierky a začneme utierať tváre a ruky špinavé od omáčky a kúskov jedla. V tandemovom čistení už máme skvelú prax.

Luke a Ella smú odísť od stola a odbehnú do obývačky. Keď sú dvojčky čisté, usadíme v obývačke aj ich a pustíme sa do upratovania kuchyne. Preruším odpratávanie jedla do plastových nádobiek a znova si nalejem víno. Matt utiera kuchynský stôl, pozrie smerom ku mne a vrhne na mňa spýtavý pohľad.

„Ťažký deň?“

„Trochu,“ vydýchnem a rozmýšľam, ako by som na tú otázku odpovedala včera. O koľko viac by som mu bola povedala? Niežeby som hovorila Mattovi niečo tajné. Možno historky o spolupracovníkoch. Nejaké narážky, nejaké reči okolo problémov, ako bol dnešný veľký nával informácií. Ale to sú len omrvinky. Nič, čo by Rusov naozaj zaujímalo. Nič, za čo by zaplatili.

Keď je kuchyňa konečne čistá, hodím do smetí poslednú papierovú utierku a klesnem na svoju stoličku pri stole. Dívam sa na stenu, na prázdnu stenu. Koľko rokov tu už bývame a stále sme ju ničím neozdobili. Z obývačky počujem televíziu, program o obrovských ťahačoch, ktoré má rád Luke. A tichú melódiu hračky jednej z dvojčiek.

Matt podíde k stolu, vytiahne stoličku a posadí sa. Pozoruje ma, v tvári má obavy, čaká, kedy prehovorím. Musím niečo povedať. Musím to vedieť. Druhá možnosť je ísť rovno za Petrom a na bezpečnostné oddelenie a oznámiť im, čo som zistila. Umožniť im, aby začali vyšetrovať môjho manžela.

Musí na to existovať nejaké neškodné vysvetlenie. Ešte s ním nenadviazali kontakt. Alebo ho už nadviazali, a on si to neuvedomil. Na nič nepristal. Určite na nič nepristal. Vypijem zvyšok vína. Ruka sa mi trasie, keď kladiem pohár na stôl.

Zízam na Matta a vôbec netuším, čo mu poviem. Za celé tie hodiny som na nič neprišla.

Tvári sa otvorene. Akoby čakal, že príde niečo veľké. Určite mi to číta v tvári. Vôbec nevyzerá nervózny. Nevyzerá nijako. Vyzerá len ako Matt.

„Ako dlho pracuješ pre Rusov?“ spýtam sa. Slová sú drsné, neuhladené. Ale už sú vonku, a tak pozorne sledujem jeho tvár, výraz na nej je pre mňa oveľa dôležitejší než slová. Bude to úprimný zmätok? Pobúrenie? Hanba?

Nie je na nej nič. Tvárou mu neprebehne absolútne žiadna emócia. Nezmenila sa. A do mňa prenikne strach.

Pokojne na mňa hľadí. Chvíľku čaká, kým odpovie, ale len chvíľu. „Dvadsaťdva rokov.“

TRETIA KAPITOLA

Mám pocit, akoby sa podo mnou prepadla zem. Akoby som padala, vznášala sa, visela na mieste, odkiaľ pozorujem samu seba, sledujem, čo sa tu odohráva, ale nie som toho súčasťou, lebo to nie je skutočné. Zvoní mi v ušiach, taký čudný plechový zvuk.

Nečakala som kladnú odpoveď. Keď som vyriekla tie slová a obvinila ho z toho najhoršieho možného previnenia, myslela som, že sa prizná k niečomu menšiemu. *Raz som sa s niekým stretol*, pripustí. *Ale nepracujem pre nich, Viv, prisahám!*

Alebo sa spravodlivo rozhorčí: *Ako si môžeš niečo také myslieť?*

Nikdy som nečakala kladnú odpoveď.

Dvadsaťdva rokov. Sústredím sa na číslo, lebo je to niečo hmatateľné, konkrétne. Tridsaťsedem mínus dvadsaťdva. Mal pätnásť. Bol na strednej škole v Seattli.

Nedáva to nijaký zmysel.

V pätnástich hral juniorský bejzbal. Hral na trúbke v školskom orchestri. Kosil trávniky susedom, aby si privyrobil.

Nerozumiem.

Dvadsaťdva rokov!

Priložím si prsty na sluchy. Zvonenie v hlave neprestáva. Akoby tam niečo bolo, nejaké uvedomenie, no je také strašné, že nemôžem uznať, že je skutočné, lebo sa mi zrúti celý svet.

Dvadsaťdva rokov!

Môj algoritmus ma mal doviesť k ruskému agentovi riadiacemu spiacich agentov v Spojených štátoch.

Dvadsaťdva rokov!

A potom mi hlavou prebehne riadok zo starého hlásenia Intelu. Od informátora z SVR, oboznámeného s programom. *Verbujú pätnásťročnú decku.*

Zatvorím oči a sluchy si stisnem ešte silnejšie.

Matt nie je ten, za koho sa vydáva.

Môj manžel je prísne utajený ruský operatívec.

Dar z neba. Tak som vždy hovorila o našom stretnutí. Akoby bolo vystrihnuté z filmu.

Bolo to v deň, keď som sa prisťahovala do Washingtonu. V pondelok ráno. V júli. Zo Charlottesville som vyrazila na svitaní, všetok svoj majetok som napchala do svojho accordu. Parkovala som v druhom rade, na parkovisku pred starou tehlovou budovou s vratkým požiarnym schodiskom neďaleko Národnej zoologickej záhrady, z ktorej bol cítiť pach. Pred svojím novým bytom. Práve som tretíkrát šla od auta k dverám, nesúc obrovskú papierovú škatuľu, keď som do niekoho vrazila.

Bol to Matt. Mal na sebe džínsy a bledomodrú košeľu s vyhrnutými rukávami a ja som ho obľiala kávou, ktorú si niesol.

„Ježiši!“ vykrikla som a rýchlo položila škatuľu na chodník. V jednej ruke držal kvapkajúci pohár s kávou, plastový vrchnák mu ležal pri nohách, a druhou rukou potriasal, kvapky z nej fŕkali na všetky strany. Na tvári mal bolestnú grimasu. Vpredu na košeli sa vynímalo niekoľko veľkých hnedých mokrých flakov. „Veľmi ma to mrzí.“

Bezmocne som stála, vystierala k nemu ramená, akoby moje prázdne ruky mohli v tej situácii niečo urobiť.

Ešte niekoľkokrát potriasol rukou a potom na mňa pozrel. Usmial sa úplne odzbrojujúcim úsmevom a mne sa zastavilo srdce. Tie biele zuby a výrazné hnedé oči, ktoré akoby iskrili... „Netrápte sa pre to.“

„Dám vám papierové utierky. Mám ich v niektorej škatuli...“

„To nič nie je.“

„Alebo novú košeľu? Možno mám tričko, ktoré by vám bolo dobré...“

Pozrel sa na svoju košeľu a chvíľu mlčal, akoby o tom uvažoval. „To je v poriadku, naozaj. Ale aj tak ďakujem.“ Venoval mi ďalší úsmev a pokračoval v ceste. Stála som uprostred chodníka a pozorovala ho, ako odchádza. Čakala som, či si to nerozmyslí a neotočí sa. Cítila som obrovské sklamanie a neskutočnú túžbu rozprávať sa s ním – ešte aspoň chvíľku.

Láska na prvý pohľad, povedala som neskôr.

Celé dopoludnie som ho nevedela pustiť z hlavy. Tie oči a ten úsmev! Neskôr popoludní, keď som už mala svoje veci bezpečne uložené v byte, som šla na prieskum okolia. Vtedy som ho uvidela, ako stojí pred malým kníhkupectvom a listuje si v knihe, ktorú vzal z police. Ten istý chalan, nová košeľa – tentoraz biela. Úplne zaujatý knihami. Nevieť opísať pocit, ktorý mnou prebehol – bolo v ňom vzrušenie, adrenalín a zvláštna úľava. Dostala som ešte jednu šancu. Zhlboka som sa nadýchla a podišla k nemu.

„Ahoj,“ povedala som, milo sa usmievajúc.

Pozrel na mňa: najprv s prázdny výrazom, ale potom mu svitlo. Aj on sa usmial a ukázal tie dokonalé biele zuby. „Zdravím.“

„Tentoraz bez škatule,“ pokračovala som a vzápätí som sa zdesila. To sa na nič lepšie nezmôžem?

Stále sa usmieval. Odkasľala som si. Nikdy predtým som to neurobila. Kývla som hlavou na kaviareň vedľa. „Môžem vás pozvať na kávu? Dlhujem vám ju.“

Pozrel na markízu kaviarne, potom zasa na mňa. Tváril sa zdržanlivo. *Bože, má dievča!* pomyslela som si. *Nemala som ho pozývať. To je trapas!*

„Alebo vám kúpim košeľu? Aj tú vám dlhujem,“ povedala som ľahkým, žartovným tónom. *Dobrý nápad, Viv. Dala si mu možnosť vycúvať. Môže tvoje pozvanie odbiť žartom.*

Na moje prekvapenie zdvihol hlavu a vyriekol slová, ktoré mi priniesli úľavu, nádej a čistú eufóriu. „Káva by bola fajn.“

Sedeli sme v zadnej časti kaviarne, až kým sa na mesto nezniesol súmrak. Rozhovor plynul hladko, bez odmliek. Mali sme toľko spoločného: boli sme jedináčikovia, katolíci, čo nechodia do kostola, apolitickí v meste presýtenom politikou. Obaja sme cestovali po Európe na vlastnú päsť a za pár šupov. Naše matky boli učiteľky a obaja sme mali v detstve zlatého retrievera. Tá podobnosť bola takmer desivá. Akoby nás dal dokopy sám osud. Bol vtipný a šarmantný, bystrý a zdvorilý – a neskutočne krásny.

Potom, keď už boli kávové šálky dávno prázdne a servírka utierala stoly okolo nás, na mňa pozrel s neskrývanou nervozitou a spýtal sa, či ma môže pozvať na večeru.

Šli sme do malej talianskej reštaurácie za rohom, dali si kopicovité porcie domácich cestovín, karafu vína a zákusok, na ktorý nám už v žalúdku neostalo miesto, no objednali sme si ho aj tak, len aby sme ešte nemuseli odísť. Stále sme si mali čo povedať.

Rozprávali sme sa až do záverečnej, potom ma odprevadil domov. Držal ma za ruku a ja som nikdy necítila takú vrúcnosť, bezstarostnosť a šťastie. Pobožkal ma na dobrú noc na chodníku pred mojím domom, presne na tom mieste, kde som doňho ráno vrazila. Prv než som v tú noc zaspala, vedela som, že som stretla muža, za ktorého sa vydám.

„Viv.“

Zažmurkám a spomienka je preč. Z obývačky znie zvučka k programu o obrích ťahačoch, bľabotanie a nárazy jednej plastovej hračky o druhú.

„Viv, pozri sa na mňa.“

Teraz už vidím strach. Už nemá bezvýraznú tvár. Čelo má zbrázdnené, tie zvlnené ryhy sa mu objavajú, vždy keď má obavy, a teraz sú hlbšie než inokedy.

Nakloní sa ponad stôl a položí si dľaň na moju. Odtiahnem ju a zopnem si ruky v lone. Vyzerá úprimne vystrašený. „Milujem ťa.“

Nemôžem sa naňho pozrieť, neznesiem naliehavosť v jeho pohľade. Zahľadím sa na stôl. Je tam maličká šmuha od červenej fixky. Zízam na ňu. Vsiakla do štruktúry dreva, jazva po nejakom dávnom výtvarnom projekte. Ako to, že som si ju nikdy nevšimla?

„To nič nemení na tom, čo k tebe cítim. Prisahám, Viv. Ty a deti ste všetko, čo mám.“

Deti. Panebože, deti! Čo im poviem? Pozriem smerom k obývačke, aj keď odtiaľto ich nevidím. Počujem, že dvojčky sa hrajú. Dve staršie deti sú ticho, nepochybne pohrúžené do filmu.

„Kto si?“ zašepkám. Nemám v úmysle šepkať, ale tak to zo mňa vyjde. Akoby som nemohla prinútiť hlas, aby riadne fungoval.

„To som ja, Viv. Prisahám. Veď ma poznáš.“

„Kto si?“ zopakujem a tentoraz sa mi zlomí hlas.

Hľadá na mňa, oči má ako dva taniere, čelo zbrázdené. Dívam sa naňho, pokúšam sa prečítať výraz v jeho očiach, ale neviem, či sa mi to podarí. Dokázala som to vôbec niekedy?

„Narodil som sa vo Volgograde.“ Hovorí potichu, vyrovnane. „Volal som sa Alexander Lenkov.“

Alexander Lenkov. Toto nemôže byť pravda. Musí to byť nejaký sen. Je to film, román, nie môj život. Znova sa zahľadím na stôl. Je tam zhluk malých zárezov, ktoré tam zostali po údere vidličkou.

„Moji rodičia sa volali Michail a Natália.“

Michail a Natália. Nie Gary a Barb. Moji svokrovci, ľudia, ktorých moje deti volajú *babka* a *dedko*. Civiem na ryhy v stole, drobné krátery.

„Zomreli pri autonehode, keď som mal trinásť rokov. Nemal som žiadnu inú rodinu. Zverili ma do opatery štátu a po niekoľkých mesiacoch previezli do Moskvy. Vtedy som si neuvedomoval, čo sa deje, ale zaradili ma do programu SVR.“

Zmocní sa ma súcit, keď si Matta predstavím ako vystrašenú sirotu, no potom ho rýchlo prehluší pocit nesmiernej zrady. Stisnem si ruky ešte silnejšie.

„Dva roky intenzívnej výučby angličtiny, a keď som mal päťnásť, oficiálne ma naverbovali. Dostal som novú identitu.“

„Ako Matthew Miller,“ zašepkám znova.

Prikývne, nahne sa dopredu, uprene na mňa hľadí. „Nemal som na výber, Viv.“

Pozriem si na prstene na ľavej ruke. Zasa si spomeniem na naše prvé rozhovory. Ako sme zistili, že máme toľko spoločného. Bolo to také skutočné. Ale všetko to boli výmysly. Stvoril si detstvo, ktoré nikdy nemal.

Zrazu mi všetko pripadá ako klamstvo. Môj život je klamstvo.

„Moja totožnosť nebola skutočná, ale všetko ostatné áno,“ povie, skoro akoby mi čítal myšlienky. „Moje city sú ozajstné. Prisahám.“

Diamant na mojej ľavej ruke zachytí svetlo. Prezerám si vybrúsené plošky. Hmlisto vnímam zvuky z obývačky. Nové zvuky, hlasnejšie. Luke s Ellou sa hádajú. Zdvihnem pohľad od diamantu, Matt ma pozoruje, ale hlavu má mierne nachýlenú, viem, že počúva deti.

„Dohodnite sa, vy dvaja!“ zavolá, no očami spočíva na mne.

Hľadáme na seba a obaja počúvame deti. Hádka silnie, Matt vstane od stola a ide zasiahnuť. Počujem útržky, obe deti sa snažia obhájiť pred Mattom svoju pravdu a on ich nabáda ku kompromisu. V hlave mám všetko rozostrené, možno od vína.

Matt sa vráti s Calebom v náručí a sadne si. Caleb sa na mňa uškríňa, pchá si do úst oslinenú pästičku. Nemôžem sa prinútiť k úsmevu, a tak len hľadím na Matta.

„Kto je skutočný Matt Miller?“ spýtam sa. Pomyslím na rodný list uložený v ohňovzdornom sejfe. A na kartičku sociálneho poistenia a pas.

„Neviem.“

„A čo Barb a Gary?“ pýtam sa ďalej a v duchu si ich predstavím. Matrónu v pulóvrikoch pastelových farieb, aké by si obliekla akurát moja babka. A muža s bruchom vyčnievajúcim nad opaskom, košeľa vždy zastrčená v nohaviciach a na nohách biele ponožky.

„Ďalší ako ja,“ povie.

Chase sa rozplače. Príde mi to zvláštnym spôsobom vhod. Vstanem od stola a idem do obývačky. Je na dlážke pri gauči, na ktorom sedia Luke a Ella, pod ním vidím obrys modrej loptičky, ktorá tam uviazla. Vytiahnem ju, potom Chasa zdvihnem a posadím si ho na ľavý bok. Už sa utíšil, len trochu vzlyká, loptičku pevne stíska v ruke.

V hlave mám neuveriteľný zmätok. Ako ma mohol tak ľahko obalamutiť? Myslím najmä na Barb a Garryho. Iste tam boli nejaké výstražné znamenia. Stretla som ich až na svadbe. My sme boli v Seattli len raz a oni nás nenavštívili nikdy. Vždy sa našli nejaké dôvody. Vtedy dávali zmysel, no teraz znejú úplne nepresvedčivo. Barb sa bojí lietať. Nemáme dosť dovolenky. Mali sme jedno dieťa za druhým a kto chce riskovať vreštiace dieťa pri lete naprieč celou krajinou!

Mala som pre to pocit viny. Mojich rodičov som vídala často, tých jeho vôbec. Dokonca som sa za to ospravedlnila. „Život sa niekedy človeku pripletie do cesty,“ povedal Matt s úsmevom. Pravda, s akýmsi smutným úsmevom, no nikdy sa nezdalo, že by ho to skutočne trápilo. Navrhla som videohovory, ale oni sa nepriatelili s modernými technológiami, stačilo im porozprávať sa raz za dva týždne po telefóne. A Mattovi to vyhovovalo tiež.

A ja som na to nikdy netlačila. Žeby preto, lebo potajomky som tomu bola rada? Lebo sme ich nemuseli navštevovať každé druhé Vianoce, nemuseli sme si zruinovať rozpočet pravidelnými letmi na druhý koniec krajiny a mňa tešilo, že nemám dotieravých svokrovcov. A možno ma dokonca tešilo aj to, že Matt svoju lásku nedelil. Mohol sa venovať len deťom a mne.

Vrátim sa do kuchyne a sadnem si k stolu s Chasom na kolenách. „A čo všetci tí ľudia na našej svadbe?“ Boli tam aspoň dva tucty ďalších príbuzných. Tety, strýkovia, bratrancí a sesternice.

„To isté.“

To nie je možné! Potriasam hlavou, ako keby sa všetky tieto náhodné fakty mohli usporiadať do niečoho, čo dáva zmysel. Zoznámila som sa s viac ako dvadsiatimi piatimi spáčkmi. Koľkých tu Rusi majú? Oveľa viac, než sme si mysleli!

Dmitrij Podstrčil. Zrazu všetky myšlienky sústredím na neho. Vraavel, že v Spojených štátoch sú desiatky spáčskych buniek. Povedal nám toho toľko, čo nedávalo zmysel, až sme si boli istí, že je podstrčený. Hovoril, že šéfovia bunky vždy nosia totožnosť agentov pri sebe, a my sme verili, že ju uchovávajú elektronicky. Dešifrovací kód sa nezhodoval s tým, ktorý sme dostali z iných zdrojov. A tie nehorázne tvrdenia – že spáči prenikli do vlády a pomaly sa posúvajú na najvyššie pozície, že v Spojených štátoch sú zakorenené desiatky spáčskych buniek, zatiaľ čo my sme si mysleli, že ich je len zopár.

Nakoniec to vôbec nebolo také nehorázne tvrdenie, ako sme sa domnievali. A potom som si uvedomila ešte čosi.

„Ty si špión,“ poviem ticho. Tak veľmi som sa sústredila na klamstvo, na skutočnosť, že nebol tým, za koho sa vydával, že som nepochopila to, čo bilo do očí.

„Nechcem ním byť. Zo všetkého najviac chcem byť len *skutočný* Matt Miller zo Seattlu. Vyslobodiť sa z ich pazúrov.“

Na hrudi ma tlačí, ledva sa vládzem nadýchnuť.

„Ale som v pasci.“ Tvári sa úprimne, zúbožene. Pravdaže je v pasci. Nemôže si len tak odísť. Príliš veľa doňho investovali.

Chase sa mi krúti na kolenách, snaží sa zliezť. Položím ho na dlážku, kľakne si na všetky štyri a lezie preč, vydávajúc krátke šťastné výkriky.

„Klamal si mi.“

„Nemal som na výber. Práve ty by si to mala chápať...“

„*Neopováž sa*,“ zastavím ho, lebo viem, kam mieri.

Predstavím si nás, ako sme vtedy dávno sedeli pri stolíku v kúte kaviarne, obrovské šálky pred sebou. „Kde pracuješ?“ spýtal sa.

„Práve som skončila vysokú,“ odvetila som, dúfajúc, že to bude stačiť – no mýlila som sa.

„Máš už prácu?“

Prikývla som. Napila som sa kávy a odmlčala sa.

„Čo budeš robiť?“

Pozrela som na svoju šálku a na drobné obláčiky pary, ktoré z nej stúpali. „Konzultantku. V malej firme,“ zaklamala som a tá lož chutila horko. Bol to však cudzí človek a ja som nemohla nikomu cudziemu povedať, že ma zamestnala CIA. „A čo ty?“ spýtala som sa a, vďaka bohu, rozhovor sa zvrtol na softvérové inžinierstvo.

„Nie je to to isté,“ namietam teraz. „Mal si na to desať rokov. *Desať rokov!*“

„Viem,“ vraví kajúcne.

Aj Caleb sa začne vrtieť. Krúti sa a usmieva sa na mňa, určite sa čuduje, prečo sa aj ja naňho neusmejem. Vystrie ku mne ruky, Matt ho zdvihne a podáva mi ho ponad stôl a ja v rovnakej chvíli natiahnem ruky k nemu. Spokojne sa mi usadí na kolenách.

„Robíš to aj ty? Predstieraš, že si niečí príbuzný?“ spýtam sa. Neviem, prečo mi na tom záleží. Prečo chcem vedieť práve toto.

Pokrúti hlavou. „Nechcú, aby som takto riskoval.“

Pravdaže nechcú. Má oveľa väčšiu cenu, pretože je ženatý so mnou. A ja pracujem v CIA.

Bože, Rusi pri ňom skutočne parádne zabodovali. Musia byť vo vytržení. Také šťastie – prísne utajený špión, nelegál, ženatý s analytičkou kontrašpionáže v CIA.

A potom mnou prebehne chlad ako zásah elektrickým prúdom.

Predstavím si nás dvoch v mojom byte niekoľko týždňov po našom zoznámení. Sedeli sme oproti sebe pri skladacom stolíku

v kúte garsónky, pred nami pizza na papierových tanieroch. „Nebola som k tebe celkom úprimná,“ povedala som, stískajúc si ruky. Bála som sa, ako zareaguje, keď sa priznám ku klamstvu. Dúfala som, že sa mi ulaví, keď si nalejeme čistého vína, a že už nikdy nebudem musieť tomuto mužovi klamať. „Pracujem pre CIA.“ Jasne si pamätám jeho tvár, najprv sa nezmenila, akoby ho tá správa neprekvapila. No potom sa mu čosi mihlo v očiach, pomyslela som si, že mu asi trvalo trochu dlhšie, kým mu to došlo.

No nebolo to tak. Celý čas to vedel.

Zovrie mi hrud'. Zatvorím oči a uvidím sa v promočnej aule na prezentácii náborára zo CIA. Uvedomila som si, že *toto* je to, čo chcem v živote robiť, spôsob, akým niečo vo svete zmením, akým poslúžim svojej vlasti a umožním svojej rodine, aby bola na mňa hrdá. Prebehnem v čase dopredu, cez podanie žiadosti, vyšetrovanie môjho zázemia a sériu hodnotení, k dňu o rok neskôr, keď som v to už prestala dúfať a keď mi poštou predsa len prišiel list so spiaťtočnou adresou americkej vládnej inštitúcie. Hladký biely papier, žiadna hlavička. Len začiatočný plat, deň nástupu a inštrukcie. A úrad, kam ma prideliť: centrum kontrašpionáže.

O dva týždne som sa presťahovala do Washingtonu. A zoznámila sa s Mattom.

Dych sa mi zrýchlil. V duchu sa vrátim do tej kaviarne, k stolíku v kúte, a znova prežívam náš prvý rozhovor, počas ktorého sme zistili, akí sme podobní. On neimprovizoval, nevytváral svoju osobnosť za pochodu. To on prvý povedal, že ho vychovali ako katolíka, že jeho mama bola učiteľka a mal zlatého retrievera. Povedal to, lebo to všetko už o mne vedel.

Zdvihnem si ruku k ústam a nejasne si uvedomím, že sa mi chveje.

Rusi nemali šťastie. Boli dôkladne pripravení. Všetko bolo zámerné, naplánované. Vôbec to nebola šťastná náhoda.

Bola som jeho cieľ.